

Plan działań dla Warszawy na rzecz zrównoważonego zużycia energii w perspektywie do 2020r.

*Katarzyna Kacpura
Biuro Infrastruktury Urzędu m.st. Warszawy*

Gdańsk, 24 lutego 2011 roku

Warszawa
dla energii

Pakiet energetyczno-klimatyczny 3x20

Założenia Pakietu 3x20 wskazującego drogę UE do przeciwdziałania zmianom klimatu:

- redukcja emisji gazów cieplarnianych o **20%** w stosunku do poziomu z roku 1990,
- zwiększenie do **20%** udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu w roku 2020,
- zwiększenie efektywności energetycznej o **20%** w odniesieniu do prognoz na rok 2020,
- zwiększenie do **10%** udziału biopaliw w ogólnej konsumpcji paliw transportowych.

Warszawa
dla energii

Długoterminowa strategia dla Warszawy

Porozumienie Burmistrzów – inicjatywa pod patronatem Komisji Europejskiej angażująca burmistrzów miast w działania na rzecz ochrony klimatu, podpisana w lutym 2009 roku

Polscy sygnatariusze porozumienia to: *Bielawa, Bielsko-Biała, Dzierżoniów, Ełk, Kraków, Lubianka, Niepołomice, Raciechowice, Stare Juchy, Warszawa*

Plan działań na rzecz zrównoważonego zużycia energii dla Warszawy w perspektywie do 2020 roku (*Action Plan*)

Założenia Planu:

- **poziom emisji CO₂** Warszawy wyniesie 80% poziomu emisji CO₂ w 2007 roku czyli: **10 362 387 MgCO₂/rok**;
- **poziom zużycia energii końcowej** przez Warszawę będzie wynosił 80% poziomu zużycia w 2007 roku czyli: **22 715 545 MWh**;
- co najmniej **20%** zużycia energii będzie stanowić energia z **OZE**;
- zostaną zrealizowane działania informacyjne i promocyjne dotyczące poszanowania energii.

Warszawa
dla energii

Instrumenty prawne zrównoważonej polityki energetycznej

- Polityka Energetyczna Polski do roku 2030 roku,
- Prawo energetyczne,
- Prawo Ochrony Środowiska,
- Ustawa o wspieraniu termomodernizacji i remontów,
- Projekt Ustawy o Efektywności energetycznej,
- Krajowy plan na rzecz wzrostu efektywności energetycznej,
- Dokumenty dotyczące handlu emisjami.

Warszawa
dla energii

Instrumenty prawne zrównoważonej polityki energetycznej

- Polityka Energetyczna m.st. Warszawy do 2020 r.,
- Założenia planu zaopatrzenia miasta w gaz, ciepło, energię elektryczną (z 2003r. oraz aktualnie uchwalane plany zaopatrzenia),
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego m.st. Warszawy (wraz z planowanymi zmianami),
- Strategia rozwoju m.st. Warszawy do roku 2020,
- Wytyczne do opracowania modelu prognozowania emisji CO₂ dla m.st. Warszawy.

Warszawa
dla energii

Założenia Planu

Założenia wyjściowe dla określenia wartości celu planu na rzecz poprawy efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych:

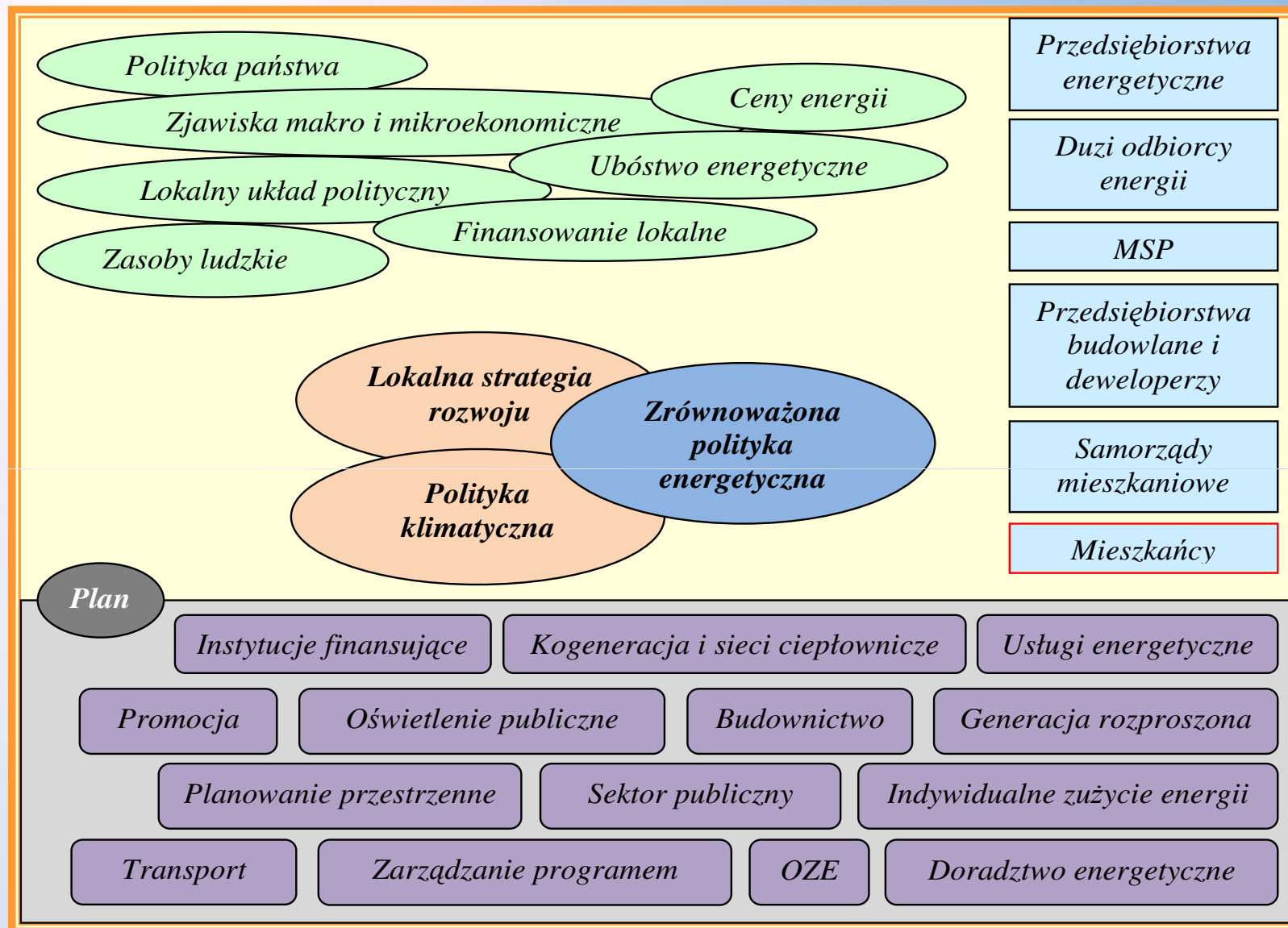
- rok bazowy (2007) dla określenia celu poprawy efektywności energetycznej oraz celu redukcji emisji gazów cieplarnianych przez Warszawę do 2020r.;
- wartości wskaźników emisji CO₂ ze zużycia 1 MWh nośników energii według danych przyjętych przez Europejski Sekretariat Porozumienia Burmistrzów według załącznika technicznego dla Polski i wskaźników standardowych;
- przyjęto wartość zużycia energii dla poszczególnych nośników energii i sektorów jej użytkowania zgodnie z danymi opisanymi w opracowaniu „Wytyczne do opracowania modelu prognozowania emisji CO₂ dla m.st. Warszawy”, Instytut na rzecz ekorozwoju, Warszawa, październik 2008”;
- dla sektora transportu przyjęto plan redukcji emisji CO₂ zgodnie z opracowaniem pt. *Plan Wprowadzenia do roku 2020 Pojazdów Korzystających z Paliw Alternatywnych dla m. st. Warszawy*

Warszawa
dla energii

Obszary działania planu

Hierarchizacja działań w ramach Planu

- **Dążenie do zmniejszenia zużycia energii**, szczególnie poprzez stosowanie metod i środków zrównoważonego projektowania i konstruowania infrastruktury technicznej Miasta oraz organizacji podstawowych usług dostarczanych mieszkańcom.
- **Dążenie do wykorzystania naturalnych zasobów energetycznych** dostępnych w Mieście przy zachowaniu warunku efektywności kosztowej zaproponowanych rozwiązań.
- **Dążenie do optymalizacji zaopatrzenia w energię**, w szczególności poprzez ustalenie priorytetów wyboru nośników energii, paliw i technologii energetycznych oraz rozwój generacji rozproszonej.

Warszawa
dla energii

Długoterminowa strategia dla Warszawy

Działania mające na celu realizację *Action Planu*:

- ✓ Kompleksowa termomodernizacja budynków (w zakresie i standardzie zbliżonym do Ustawy termomodernizacyjnej dla sektora mieszkaniowego, usług i obiektów miejskich),
- ✓ Modernizacja procesu produkcji ciepła (np. wymiana lokalnego źródła ciepła na źródło o wyższej sprawności),
- ✓ Modernizacja sieci ciepłowniczej,
- ✓ Modernizacja oświetlenia ulicznego i zewnętrznego,
- ✓ Modernizacja oświetlenia wewnętrznego,
- ✓ Realizacja planu przejścia na paliwa alternatywne w transporcie, promocja transportu publicznego,
- ✓ Wymiana napędów (silników) na energooszczędne wraz ze sterowaniem oraz urządzeniami podstawowymi,
- ✓ Wymiana sprzętu RTV i AGD na energooszczędny,
- ✓ Zastosowanie kolektorów słonecznych, paneli fotowoltaicznych, pomp ciepła,
- ✓ Mikrokogeneracja,
- ✓ Budowa domu pasywnego, niskoenergetycznego.

Warszawa
dla energii

Plany redukcji CO₂ – wg grup emitentów

Zmniejszenie emisji CO₂ 4.084.255 Mg/rok; oszczędność 10.550.255 MWh/rok

Emitenci zależni od Miasta

Zmniejszenie emisji CO₂ 1.124.678 Mg/rok
oszczędność 3.916.374 MWh/rok

Budynki miejskie i eksploatowane przez Miasto
Oświetlenie (wewnętrzne, zewnętrzne, uliczne)
Transport
Sprzęt biurowy

Inni emitenci

Zmniejszenie emisji CO₂ 2.959.577 Mg/rok
oszczędność 6.633.881 MWh/rok

- Budynki (prywatne, przemysłowe, usługowe)
- Sprzęt RTV, ADG, ITC
- Oświetlenie
- Transport indywidualny
- Przemysł

Warszawa
dla energii

Poprawa efektywności energetycznej – koszty i potencjał oszczędności

Zgodnie z „Planem działań na rzecz zrównoważonego zużycia energii dla Warszawy do 2020 roku”

Koszty realizacji do 2020 r.		Potencjał oszczędności do 2020 r.	
Inwestycje miejskie	Wszystkie	Po stronie Miasta	Wszystkie
2.319 mln zł	13.117 mln zł	236 mln zł	1.059 mln zł

Warszawa
dla energii

Zadania struktur miejskich odpowiedzialnych za realizację planu

Koordinacja działań podejmowanych przez wszystkich interesariuszy - wewnętrzna jednostka powołana w strukturach Biura Infrastruktury (mająca charakter sekretariatu ds. wdrażania *Planu działań na rzecz zrównoważonego zużycia energii dla Warszawy w perspektywie do 2020 roku*)

Sekretariat odpowiadałby za:

- współpracę z podmiotami zewnętrznymi oraz wydziałami dzielnicowymi w zakresie podejmowania i realizacji przez nie zadań objętych *Planem*,
- współpracę z organizacjami miast i pozarządowymi organizacjami krajowymi i międzynarodowymi na rzecz racjonalizacji gospodarki energetycznej i walki ze zmianami klimatu,
- inicjowanie i podejmowanie we współpracy z Centrum Komunikacji Społecznej działań związanych z obszarem edukacyjno – informacyjnym w zakresie zadań wynikających z realizacji *Planu*
- prowadzenie działań związanych z wdrażaniem inicjatyw w zakresie efektywności energetycznej.

Warszawa
dla energii

Zadania struktur miejskich odpowiedzialnych za realizację planu

Pozostałe zadania będące w kompetencjach Biura Infrastruktury:

- monitoring realizacji zadań wyszczególnionych w *Planie*,
- analiza raportów z działań podejmowanych przez interesariuszy *Planu*,
- sprawozdawczość z postępów wdrażania *Planu*,
- analiza konieczności wykonywania ewentualnych dodatkowych opracowań związanych z realizacją planu (we współpracy z członkami Zespołu ds. ochrony klimatu)
- opracowywanie raportów, opinii, notatek i prezentacji w celu propagowania działań wyszczególnionych w *Planie* związanych ze zrównoważonym rozwojem miasta.

Warszawa
dla energii

Główne zagrożenia realizacji Planu

- **zmiany prawne** na poziomie krajowym uniemożliwiające realizację pakietu klimatyczno - energetycznego
- **trudności z finansowaniem** zadań w wyniku braku środków budżetowych na poziomie krajowym i samorządowym oraz zmian polityki funduszy ekologicznych;
- **błędy w zarządzaniu** procesem realizacji *Planu*;
- niepoprawnie przeprowadzona lub **okrojona kampania informacyjna**, upowszechniająca wiedzę na temat możliwości oszczędzania energii wśród mieszkańców miasta.

Warszawa
dla energii

System monitoringu podejmowanych działań

- systematyczne zbieranie danych liczbowych oraz informacji dotyczących realizacji poszczególnych zadań *Planu* przez *Sekretariat ds. wdrożenia Planu*,
- przygotowywanie rocznych raportów z realizacji zadań ujętych w *Planie*,
- analiza porównawcza osiągniętych wyników z założeniami *Planu*; określenie stopnia wykonania zapisów przyjętego Programu oraz identyfikacja ewentualnych rozbieżności,
- analiza przyczyn odchyłeń oraz określenie działań korygujących polegających na modyfikacji dotychczasowych oraz ewentualne wprowadzenie nowych instrumentów wsparcia,
- przeprowadzenie zaplanowanych działań korygujących.

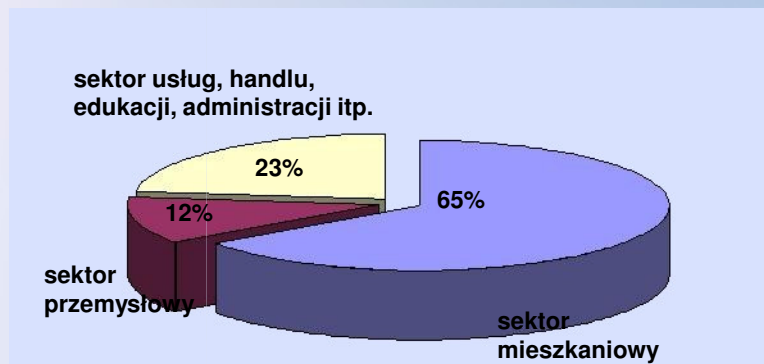
Warszawa
dla energii

Poprawa efektywności energetycznej - termomodernizacja budynków

Średnie roczne zużycie **ciepła** przez Warszawę wynosi ok. **16,5 TWh/rok**

Udział w zużyciu

Budynki zmodernizowane

jednorodzinne budynki mieszkalne

wielorodzinne budynki mieszkalne

budynki w sektorze usług

Zgodnie z *Action Planem* koszt termomodernizacji **obiektów miejskich oraz wykorzystywanych przez Miasto to 1.585 mln zł**, natomiast wszystkich **7.488 mln zł**

Warszawa
dla energii

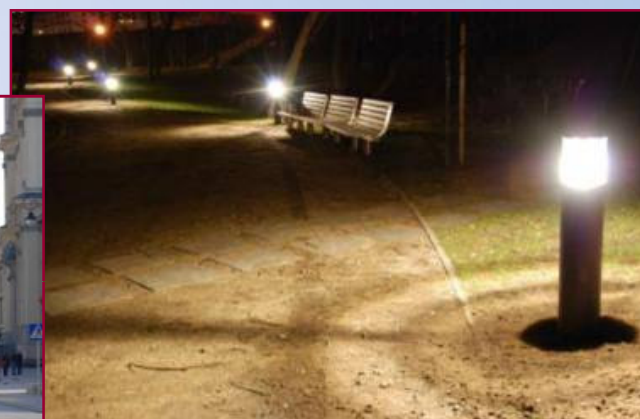
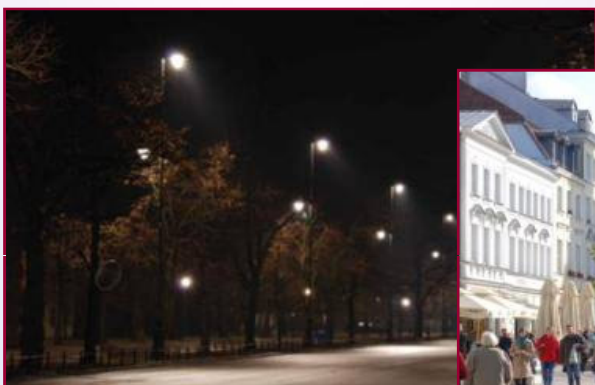

Poprawa efektywności energetycznej - oświetlenie uliczne

Modernizacja 2008-2012:

- Wymiana **32.000** ze 114.000 istniejących opraw oświetleniowych,
- Pełna modernizacja **5.000** lamp ulicznych, częściowa **27.000** lamp ulicznych,

- Redukcja mocy zainstalowanej o **5,3 MW** (aktualnie 22,7 MW),
- Redukcja konsumpcji energii o **22,2 GWh** rocznie (aktualnie 95,1 GWh),
- Redukcja kosztu energii elektrycznej o **2 miliony euro** rocznie (aktualnie 8,75 mln Euro) – **23%** w perspektywie wydatków Miasta,
- Redukcja emisji CO₂ o **20,5 tony** rocznie.

Warszawa
dla energii

Poprawa efektywności energetycznej - transport publiczny, wykorzystanie pojazdów elektrycznych

Rozwój istniejącej sieci **407 km** linii tramwajowych z **860** tramwajami
i **3.250 km** linii autobusowych z **1700** autobusami

Zakup **186** nowoczesnych tramwajów - **1,5 mld zł**, **17** składów dla SKM za **390 mln zł**,
rozpoczęcie realizacji **drugiej linii metra**

Wymiana autobusów na **pojazdy hybrydowe, zasilane paliwami alternatywnymi**
a docelowo na elektryczne (zasilanie hybrydowe i elektryczne)

Inicjatywy transportowe: „Zamień samochód na autobus”, „Wdrażanie jazdy grupowej
samochodem indywidualnym” i inne

Działania
proenergooszczędne

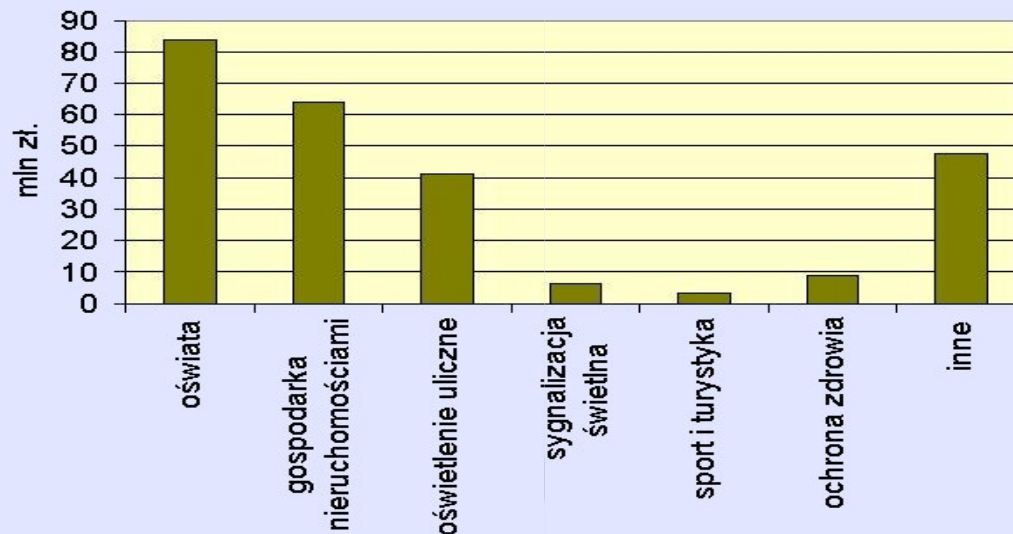
Warszawa
dla ene

Poprawa efektywności energetycznej - zarządzanie energią w obiektach samorządowych

➤ Działania powiązane:

- wykonywanie audytu energetycznego określającego stan istniejący,
- ustalenie oczekiwanego poziomu zużycia,
- oszacowanie potencjału oszczędności energii,
- monitorowanie zużycia energii,
- analiza danych,
- planowanie działań usprawniających efektywność wykorzystania energii.

➤ Roczne wydatki m.st. Warszawy - zakupy energii - ok. 255 mln zł

Poprawa efektywności energetycznej - zarządzanie energią w obiektach samorządowych

▶ Pilotażowy program gospodarowania energią w obiektach oświatowych

- Szkoła Podstawowa Nr 32 im. Małego Powstańca, ul. Lenartowskiego 2
- Szkoła Podstawowa Nr 210 im. Bohaterów Pawiaka, ul. Karmelicka 13
- Szkoła Podstawowa Nr 158 im. Jana Kilińskiego, ul. Ciasna 7/13

✓ systemem zdalnego monitoringu i zarządzania obiektami (węzły ciepłne, kotłownie, zbiorniki paliw, itp.) poprzez sieć internetową oraz telefon komórkowy,

✓ prowadzenie zdalnych odczytów liczników energii cieplnej, elektrycznej, wodomierzy, liczników gazu, regulację i kontrole parametrów automatyki przemysłowej.

Warszawa
dla energii

Poprawa efektywności energetycznej - podnoszenie świadomości społecznej (→ zmiana zachowań odbiorców)

„Edukacyjne Centrum Odnawialnych Źródeł Energii” – w realizacji

- Gimnazjum nr 142 im. Roberta Schumana na ul. Olgierda 35/41 w Warszawie

- ✓ edukacja w zakresie ochrony środowiska,
- ✓ wyposażenie laboratorium - baterie kolektorów słonecznych, pompa ciepła (z możliwością pracy w trybie chłodzenia), panele fotowoltaiczne oraz sala multimedialna,
- ✓ wspomaganie istniejącej instalacji grzewczej szkoły – korzyści materialne i ekologiczne.

Warszawa
dla energii

Niskoemisyjne osiedle

Cel realizacji projektu:

Stworzenie zorganizowanej przestrzeni publicznej o wysokiej jakości życia, realizującej wymogi zrównoważonego rozwoju, tzn. przyjaznego dla bezpośrednich użytkowników i środowiska naturalnego oraz wyznaczającego nowy ład przestrzenno – funkcjonalny.

✓ **Miernikami sukcesu** będzie wkomponowanie w istniejące otoczenie społeczne przedsięwzięcia spełniającego wymagania inwestycji zrównoważonej, charakteryzującej się:

- minimalizacją niekorzystnego wpływu inwestycji budowlanych na środowisko naturalne,
- zmniejszeniem kosztów eksploatacji obiektów i infrastruktury towarzyszącej,
- zwiększeniem komfortu życia oraz bezpieczeństwa użytkowników,
- stworzeniem nowego ładu przestrzenno – funkcjonalnego na całym obszarze przedsięwzięcia.

✓ **Harmonogram** realizacji przedsięwzięcia – wstępnie przewiduje się 2020 – 2025 rok w zależności od wielkości przyjętego rozwiązania urbanistycznego.

Warszawa
dla energii

Niskoemisyjne osiedle

Fazy prac nad przedsięwzięciem:

- ✓ **Ekspertyza formalno – prawna** → uzyskanie odpowiedzi dotyczącej możliwości i zakresu kompetencji samorządu w odniesieniu do tworzenia zapisów prawa lokalnego odnośnie wymagań niskiej emisji gazów cieplarnianych przy inwestycjach realizowanych przez miasto z partnerami zewnętrznymi zarówno na terenach miejskich jak i prywatnych.
- ✓ **Koncepcja funkcjonalno – techniczna** → wstępna faza przygotowawcza:
  - opracowanie kryteriów wyboru obszaru, będącego przedmiotem dalszej analizy,
  - wybór obszaru,
  - określenie wstępnej koncepcji funkcjonalnej,
  - analiza uwarunkowań prawnych determinujących proces tworzenia kompleksowej koncepcji,
  - propozycje usprawnień procesu planistycznego,
  - opracowanie kompleksowej koncepcji funkcjonalnej,
- ✓ **Ekspertyza merytoryczna** → wskazanie optymalnego rozwiązania odnośnie sposobu (teren miejski/prywatny), zakresu (inwestor – miasto/podmiot prywatny) i okresu realizacji oraz wysokości i źródła budżetu przedsięwzięcia (PPP/środki miasta/środki prywatne),
- ✓ Przejście do kolejnej fazy (fazy realizacyjnej) uzależnione będzie od akceptującej decyzji Władz miasta.

Warszawa
dla energii

Dziękuję za uwagę

e-mail: kkacpura@um.warszawa.pl

Warszawa
dla energii

